

Natuurlijke bermen

landschap en klimaat, water bijhouden en beheersen, gezond en klimaatadaptief stadsleven

Lijnvormige natuurlijke stroken langs water, sporen en autowegen. Ze vormen een natuurlijke en multifunctionele overgang tussen de transportinfrastructuren en de omliggende (natuurlijke) functies.

Wat kan je doen voor de natuur?

De natuuroplossing garandeert een basis aan natuurkwaliteit door aan volgende eisen te voldoen:

Gezonde bodem

Vermijd verharding en stimuleer ontharding. Vermijd verstoring en stuur betreding via paden. Verhoog koolstofgehalte door het behoud van bladval en dood hout.

Structuurvariatie

Realiseer de aanwezigheid van kruid-, struik- en kruinlaag waar mogelijk. Beperk maaien. Gebruik gradiënten in vochtgehalten en topografie (o.a. flauwe oevers bij waterlopen) om diverse habitats te ontwikkelen.

Goede waterkwaliteit en -kwantiteit

Koppel maximaal waterlopen of grachten aan de bermen. Vang hemelwater op uit de omgeving. Polluenten, sedimenten en nutriënten van afwatering ter plekke laten bezinken en verbruiken. Ontwikkel flauwe oevers en voorzie tussenschotten of obstakels waar relevant om buffercapaciteit te maximaliseren.

Natuurlijke levensgemeenschappen

Kies voor een gevarieerde soortensamenstelling die aansluit op natuurlijke vegetaties uit de omgeving. Vermijd exoten en cultivars, pas ze enkel toe wanneer inheemse soorten ondermaats zullen gedijen. Bestrijd invasieve soorten.

Duurzaam gebruik

Stuur en beperk toegankelijkheid en betreedbaarheid in leefgebieden van zeldzame of beschermde soorten. Stem dit af op levenscycli van planten en dieren. Bescherm de bodem van overbetreding.

Duurzaam beheer

Garandeer duurzaam beheer als een ecologisch waardevol gebied met specifieke aandacht voor connectiviteit. Stimuleer natuurlijke processen (predatie, bestuiving, afbraakprocessen). Stem onderhoud (kappen, snoeien en maaien) af op de levenscycli van dieren.

Wat kan de natuur voor jou doen?

Door een optimale inrichting kan je de voordelen van de natuur voor de mens maximaliseren

Waterinfiltratie

- Voorzie geïntegreerde infiltratiestructuren (bv. wadi)
- Maximaal onverhard
- Vang regenwater uit de omgeving op infilterer het

Verkoeling

- Voorzie consequent schaduw op wegen en puntsgewijs op terreinen en velden
- Zie trage wegen als aanknopingspunten voor verkoeling
- Zorg dat schaduwbomen nooit water te kort hebben
- Maak water bereikbaar

Geluidskwaliteit

- Gebruik vegetaties, topografie en/of schermen als buffer en blockage voor de geluidsbron
- Ontwikkel de verblijfszones zo ver mogelijk verwijderd van de geluidsbron

Koolstofopslag

- Ontwikkel natuurlijke en structuurrijke vegetaties met een onverstoorde humusrijke bodem
- Streef maximaal naar waterrijke bodemsystemen en bos
- Focus op ontwikkeling van de boomlaag als structuurvariatie moeilijk is.
- Richt grachten zo natuurlijk mogelijk in met flauwe oevers en ruimte voor winterbedding

Erfgoedwaarde

- Integreer lijn- en puntvormige vegetatiestructuren en soortenkeuze als onderdeel van historische patronen en erfgoedlandschappen
- Zie trage wegen als verbinden elementen tussen bouwkundig en landschappelijk erfgoed
- Informeel over erfgoedwaarden via infoborden en wandelroutes

Houd hier zeker rekening mee

laag hoog

Wat is de **natuurlijkheidsgraad** van de natuuroplossing?

Wat is, door de complexiteit, de **nood aan expertise** om de natuuroplossing goed te kunnen ontwikkelen?

Hoeveel aandacht vereist de **voorbereidingsfase** met planning, studie en ontwerpwerk?

Hoeveel aandacht vereist de **uitvoeringsfase** met grondwerken, constructies en aanplantingen?

Hoeveel aandacht vereist de **onderhoudsfase** met beheer en onderhoud na uitvoering?

Wat is de **nood aan participatie** om de natuuroplossing tot zijn recht te laten komen?

De zoektocht naar ruimte die samenspoort met het mobiliteitsvraagstuk zal telkens centraal staan. Bijkomende win-wins dienen gezocht te worden zoals gerichte natuurontwikkeling voor bestuurders. Bijkomende win-wins dienen gezocht te worden zoals gerichte natuurontwikkeling (bv.